Published 17.08.2023

Hver fjerde pensionsopsparer ramt af snubletråde i reguleringen

Analysen viser, hvor mange og hvem, som har forskellige pensionsudbetalingsaldre på deres ordninger, og som potentielt kan miste deres lavere udbetalingsalder.

Vil du vide mere?

Så kontakt gerne vores ekspert

Chefkonsulent, cand.polit., Ph.d.
Lene Back Kjærsgaard

lbk@fogp.dk
+45 41 91 91 29

1. Indledning og sammenfatning

Hver pensionsopsparer er kunde i 2,4 pensionsselskaber. På en pensionsordning er der tilknyttet en pensionsudbetalingsalder (PBL-alder), som er den tidligste alder, hvor man har retten til at hæve sin pension til almindelig indkomstbeskatning. 610.000 personer har to eller flere pensionsordninger med forskellige pensionsudbetalingsaldre. De regler, som gælder i dag, kan give problemer, hvis man ønsker at samle sine pensionsordninger og samtidig beholde en attraktiv (læs: lav) pensionsudbetalingsalder. Reglerne er unødigt komplicerede og bør derfor laves om.

En årsag til, at mange har flere pensionsordninger er, at mange skifter job i løbet af deres arbejdsliv, og dermed i mange tilfælde også får et nyt pensionsselskab. Mange jobskifte kan dermed føre til mange pensionsordninger, hvis man ikke samler sine ordninger. Det kan være en fordel at samle alle pensionsordninger. Det er nemmere at bevare overblikket over sin pension, og man betaler kun administrationsomkostninger til et pensionsselskab.

Pensionsudbetalingsalder for nye pensionsordninger for personer født efter juni 1960 har ændret sig fra 60 år til først 5 år før ens folkepensionsalder til i dag 3 år før ens folkepensionsalder. Pensionsudbetalingsalderen på en pensionsordning i dag for personer under 63 år afhænger af, hvornår pensionsordningen er oprettet.

Reglerne for at kunne sammenlægge pensionsordninger og overføre pensionsudbetalingsalderen er komplicerede. En lavere pensionsudbetalingsalder (dvs. flere år indtil folkepensionsalderen) kan overføres til en ny pensionsordning, hvis den overføres inden for 3 år efter den nye ordning, er oprettet, jf. jobskifteaftalen. Hvis ordningerne ikke sammenlægges inden for 3 år, så mister man muligheden for få overført den lavere pensionsudbetalingsalder på den samlede pensionsopsparing. Det vil da være den højeste pensionsudbetalingsalder, som vil gælde for den sammenlagte ordning. Som reglerne er i dag, fører det til, at nogle vælger at opretholde hvilende pensionsordninger for ikke at miste den lavere pensionsudbetalingsalder. En pensionsordning er hvilende, hvis der hverken foretages ind- eller udbetalinger.

Denne analyse viser, hvor mange og hvem, som har forskellige pensionsudbetalingsaldre på deres pensionsordninger, og som potentielt kan miste deres lavere pensionsudbetalingsalder ved en sammenlægning af pensionsordningerne til en ny ordning med en højere pensionsudbetalingsalder.

De centrale resultater i analysen er:

- 610.000 personer har to eller flere pensionsordninger med forskellige pensionsudbetalingsaldre. Dette svarer til 23 pct. af alle personer med en pensionsordning, som ikke er under udbetaling.
- Der er dog en del af de 610.000 personer, som stadig har mulighed for at beholde deres mest attraktive pensionsudbetalingsalder ved en sammenlægning af ordningerne, da en af deres ordninger er oprettet for mindre end tre år siden. Dette er maksimalt 255.000 personer.
- Knap halvdelen af de 610.000 personer har både en pensionsudbetalingsalder på 60 år og 5 år før folkepensionen på ordninger, som er oprettet for mere end 3 år siden. De yngste i denne gruppe vil miste muligheden for 7 år eller mere med pension før folkepensionsalderen, hvis de sammenlægger deres pensionsordninger. Det skyldes, at de ifølge reglerne må opgive pensionsudbetalingsalderen på 60 år, mens udbetalingsalderen på 5 år før folkepension svarer til 67 år, da deres folkepensionsalder forventes at være 72 år eller højere. De ældste i denne gruppe har en folkepensionsalder på 67 år og vil miste 2 år (udbetalinger fra 62 år i stedet for 60 år).
- Omkring en fjerdedel af de 610.000 personer med ordninger med forskellige pensionsudbetalingsaldre har to eller flere pensionsordninger med pensionsudbetalingsaldre på både 5 og 3 år før folkepensionen. De vil miste 2 år (3 år i stedet for 5 år før folkepensionen) med mulighed for pensionsudbetalinger, hvis de sammenlægger deres ordninger, fordi den fortsættende ordning vil have en pensionsudbetalingsalder på 3 år før folkepensionen.
- Problemet med at have flere ordninger med forskellige pensionsudbetalingsaldre er udbredt på tværs af uddannelsesgrupper. Dog er det oftere faglærte personer, som har ordninger med flere pensionsudbetalingsaldre og relativt set færre ufaglærte og personer med en lang videregående uddannelse. Med andre ord er faglærte overrepræsenteret blandt de 610.00 personer med flere pensionsordninger med forskellige pensionsudbetalingsaldre.
- Der er ikke en tendens til, at personer ansat i nogle brancher er stærkt

overrepræsenteret blandt personer med flere pensionsordninger med forskellige pensionsudbetalingsaldre. Dette er dog med undtagelse af personer ansat på plejehjem eller daginstitutioner mv., hvor 30 pct. har pensionsordninger med flere PBL-aldre.

2. Pensionsudbetalingsalder

Pensionsudbetalingsalderen er den tidligste alder, hvor man kan hæve sin pension til almindelig indkomstbeskatning. Hvis den hæves tidligere, så hæves den i utide, hvilket medfører en strafskat. Pensionsudbetalingsalderen benævnes også PBL-alderen, fordi det er en alder, der er lovfæstet i pensionsbeskatningsloven (PBL).

Pensionsudbetalingsalderen afhænger enten af, hvornår man er født, eller hvornår pensionsordningen er oprettet. Udgangspunktet er, at pensionsudbetalingsalderen følger efterlønsalderen for personer født 2. halvår 1960 eller senere. Efterlønsalderen er blevet ændret flere gange og dermed også pensionsudbetalingsalderen. Pensionsordninger oprettet frem til 1. maj 2007 har en pensionsudbetalingsalder på 60 år. Ordninger oprettet fra 1. maj 2007 har en udbetalingsalder, der er 5 år før folkepensionsalderen. Alderen på ens pensionsudbetaling blev ændret igen, da efterlønsalderen blev forkortet fra 5 til 3 år. Det betød, at ordninger oprettet fra 1. januar 2018 således først kan udbetales 3 år før folkepensionsalderen. Personer født før 1959 har alle en udbetalingsalder på 60 år uanset, hvornår ordningen er oprettet. Personer født 1. halvår 1959, 2. halvår 1959 og 1. halvår 1960 har en PBL-alder på hhv. 60½, 61 og 61½ år, medmindre ordningen er oprettet før 1. maj 2007 og dermed har fået tildelt en PBL-alder på 60 år.

Boks. Regler for tidligste alder for udbetaling af pension
Pensionsordninger har en udbetalingsalder tilknyttet ordningen, som kaldes PBL-alderen. Det betyder, at en livrente, ratepension, aldersopsparing og kapitalpension kan udbetales fra det tidspunkt, hvor pensionsopspareren når denne alder. Hæves pensionsordningen tidligere end PBL-alderen, så hæves den i utide, hvilket medfører en strafskat. PBL-alderen for en pensionsordning afhænger af oprettelsestidspunktet for pensionsordningen eller fødselstidspunktet for bestemte årgange.

Pensionsudbetalingsalderen er:

- 3 år før folkepensionsalderen for ordninger, der er oprettet efter 1. januar 2018
- 5 år før folkepensionsalderen for pensionsordninger, som er oprettet efter 1. maj 2007 og før 1. januar 2018
- 60 år for ordninger oprettet før 1. maj 2007

Dertil gælder overgangsregler, hvor pensionsudbetalingsalderen kun afhænger af fødselstidspunktet og ikke oprettelsestidspunkt.

Pensionsudbetalingsalderen er:

- 60 år for personer født før 1959
- 60½ år, 61 år og 61½ år for personer født hhv. 1. halvår 1959, 2. halvår 1959 og 1. halvår 1960

Der er i alt 4,8 mio. pensionsordninger uden en udbetaling i 2021, jf. boks for hvordan tallene er opgjort. Mange af ordningerne har en fast udbetalingsalder på 60 år. Det gælder for 42 pct. af alle ordninger. Den tidligste udbetalingsalder for de resterende ordninger afhænger af folkepensionsalderen for den pågældende person, hvor 34 pct. har en udbetalingsalder på 5 år før folkepensionen, mens 18 pct. har en udbetalingsalder på 3 år før folkepensionen.

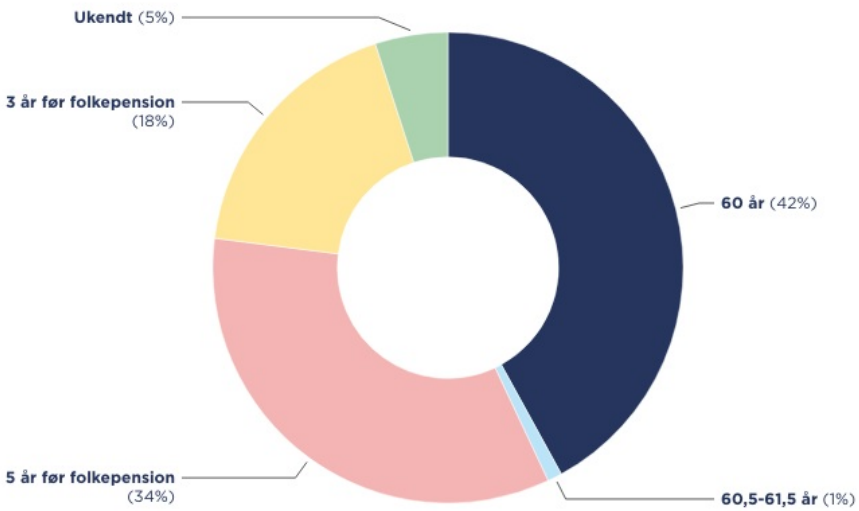
Boks. Sådan er tallene opgjort
I tallene indgår personer med pensionsordninger i et pensionsselskab i Danmark. Pensionsordninger med præmiefritagelse eller børnepensioner og ægtefællepensioner indgår ikke i opgørelsen. Derudover medtages der ikke personer, som aktuel har en udbetaling fra en eller flere af deres pensionsordninger.

Hvis en person har flere pensioner - fx en aldersopsparing og livrente - i det samme selskab, tæller det kun som én pension i opgørelsen. Hvis en person har ordninger med forskellige PBL-aldre inden for samme selskab, vil det være den laveste PBL-alder, som medtages i opgørelsen.

I 2021 vil det være 4,8 mio. pensionsordninger fordelt på 2,7 mio. personer. I gennemsnit vil hver person have en pensionsordning i 2,4 pensionsselskaber, hvor 62 pct. har to eller flere ordninger. Der er i alt 234.000 ordninger, hvor PBL-alderen er ukendt fordelt på 211.000 personer, hvor 77.000 personer kun har en ordning. I opgørelsen over, hvor mange som mister deres lavere PBL-alder ved en sammenlægning, vil der derfor være 157.500 ordninger fordelt på 134.500 personer, som ikke indgår i opgørelsen.

Godt 40 pct. har en fast udbetalingsalder på 60 år

Fordelingen af udbetalingsalderen på pensionsordninger, 2021

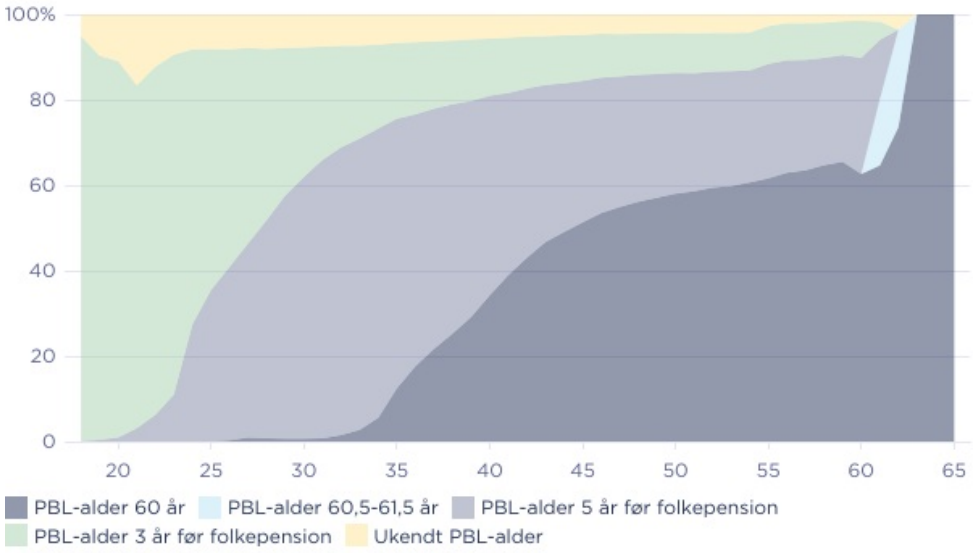

Anm.: Der er ikke medtaget pensionsordninger med præmiefritagelse og pensionsordninger, som tilhører personer med en pensionsudbetaling.
Kilde: Egne beregninger på baggrund af registerdata

De ældre har oftere en udbetalingsalder på 60 år, da de naturligt har været en del af arbejdsmarkedet – og dermed oprettet en pensionsordning – før 1. maj 2007. Mens de yngste oftere har en ordningen med en udbetalingsalder 3 år før folkepensionsalderen, da deres pensionsordning er oprettet efter 1. januar 2018. Det potentielle problem med, at en person har flere ordninger med forskellige udbetalingsaldre, vedrører derfor kun den nuværende generation i arbejdsstyrken. I fremtiden vil de nye på arbejdsmarked have en udbetalingsalder på 3 år før folkepensionsalderen ifølge gældende regler.

De yngste kan få deres pension udbetalt 3 år før folkepensionsalderen, mens de ældste kan få som 60-årige

Udbetalingsalder på pensionsordninger fordelt på alder i 2021

Anm.: Der er ikke medtaget pensionsordninger med præmiefritagelse og pensionsordninger, som tilhører personer med en pensionsudbetaling.

Kilde: Egne beregninger på baggrund af registerdata

3. Overførsel af udbetalingsalder ved sammenlægning af pensionsordninger

Det kan være en fordel at overføre en tidligere pensionsordning til et andet pensionsselskab, fx hvis man skifter job. På den måde er det nemmere at bevare overblikket over sin pension, og man betaler kun administrationsomkostninger til ét pensionsselskab.

To pensionsordninger kan have forskellige pensionsudbetalingsaldre. Overførslen af pensionsordningen er omfattet af jobskifteaftalen, hvis overførslen af en pensionsordning til en anden ordning sker inden for tre år efter et jobskifte. Sker overførslen inden for jobskifteaftalen har man ret til at overføre pensionsudbetalingsalderen til den nye ordning sammen med depotet. Det kan være en fordel, hvis den ordning, som ønskes overført, har en lavere pensionsudbetalingsalder end den nye ordning. Det vil fx være tilfældet, hvis man ønsker at overføre en ordning med en pensionsudbetalingsalder på 60 år eller 5 år før folkepensionsalderen til en ny ordning, som er oprettet med en pensionsudbetalingsalder på 3 år før folkepensionen.

Sker overførslen senere end tre år efter jobskiftet, er det ikke længere muligt at overføre pensionsudbetalingsalderen til den aktive ordning, som er knyttet til det job man tiltrådte. Dette som en konsekvens af, at den modtagende ordning ikke længere anses som værende ”nyoprettet”. Det er dog stadig muligt at sammenlægge depoterne fra pensionsordningerne selvom den nye ordning ikke er "nyoprettet” længere, men PBL-alderen kan ikke overføres. Reglerne er vist gennem eksempler i boks.

Boks. Eksempler ved sammenlægning af pensionsordninger
Eksempel A

En pensionskunde har en nyoprettet ordning i forbindelse med sit nuværende job. Ordningen har en PBL-alder på 3 år før folkepensionsalderen. Samtidig har personen en ordning med en PBL-alder på 60 år. De to ordninger kan lægges sammen til én ordning med en PBL-alder på 60 år, hvis det sker som led i jobskifteaftalen.

	100.000 kr. Aktiv & nyoprettet PBL-alder: 3 år før folkep.	300.000 kr. Aktiv & ikke-nyoprettet PBL-alder: 60 år
	200.000 kr. Hvilende & ikke-nyoprettet PBL-alder: 60 år	

Eksempel B

En pensionskunde har en ordning i forbindelse med sit nuværende job. Ordningen har eksisteret i mere end tre år og har en PBL-alder på 5 år før folkepensionsalderen. Samtidig har personen en ordning med en PBL-alder på 60 år. De to ordninger kan ikke lægges sammen til én ordning med en PBL-alder på 60 år, fordi begge ordninger er oprettet for mere end tre år siden. En sammenlægning af de to ordninger vil dermed få en PBL-alder på 5 år før folkepensionsalderen.

	100.000 kr. Aktiv & ikke-nyoprettet PBL-alder: 5 år før folkep.	300.000 kr. Aktiv & ikke-nyoprettet PBL-alder: 5 år før folkep.
	200.000 kr. Hvilende & ikke-nyoprettet PBL-alder: 60 år	

Eksempel C

En kunde har tre ordninger, hvor to af ordningerne har eksisteret i over tre år, og den tredje ordning er nyoprettet. De to gamle ordninger har en PBL-alder på hhv. 60 år og 5 år før folkepensionsalderen, og den tredje ordning har en PBL-alder på 3 år før folkepensionsalderen. Den nyoprettede ordning vil kunne sammenlægges med en af de andre to ordninger og få overført den laveste PBL-alder. Når de to af de tre ordninger er sammenlagt, er den fortsættende ordning ikke nyoprettet længere, og det er ikke længere muligt at sammenlægge alle tre ordninger med den laveste PBL-alder.

	100.000 kr. Aktiv & nyoprettet PBL-alder: 3 år før folkep.	
	200.000 kr. Hvilende & ikke-nyoprettet PBL-alder: 60 år	400.000 kr Aktiv & ikke-nyoprettet PBL-alder: 5 år før folkep.
	100.000 kr. Hvilende & ikke-nyoprettet PBL-alder: 5 år før folkep.	

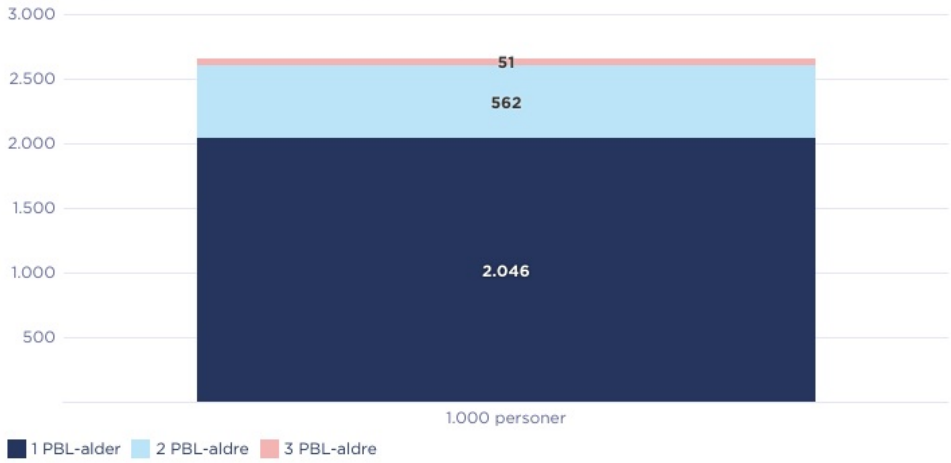
3.1. Hvor mange mister deres lavere PBL-alder ved en sammenlægning af

pensionsordninger?

Der er i alt 4,8 mio. pensionsordninger uden en udbetaling, som er fordelt på 2,7 mio. personer. Mange danskere har dermed flere pensionsordninger, og kan derfor have flere PBL-aldre. Der er i alt 610.000 personer, som har to eller flere pensionsordninger med forskellige PBL-aldre. Dette svarer til 23 pct. af alle personer med en pensionsordning, som ikke er under udbetaling.

610.000 personer har to eller flere pensionsordninger med forskellige udbetalingsaldre

Antal 1.000 personer med 1, 2 eller 3 forskellige udbetalingsaldre

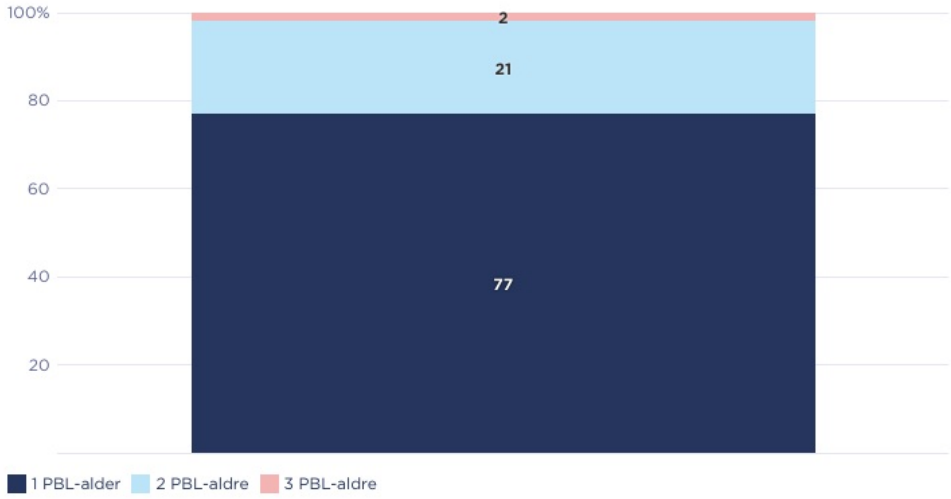

Anm.: Der er ikke medtaget pensionsordninger med præmiefritagelse og pensionsordninger, som tilhører personer med en pensionsudbetaling.

Kilde: Egne beregninger på registerdata

1 ud af 4 personer med en pensionsordning har flere udbetalingsaldre

Andel af personer med 1, 2 eller 3 forskellige udbetalingsaldre i 2021

Anm.: Der er ikke medtaget pensionsordninger med præmiefritagelse og pensionsordninger, som tilhører personer med en pensionsudbetaling.

Kilde: Egne beregninger på baggrund af registerdata

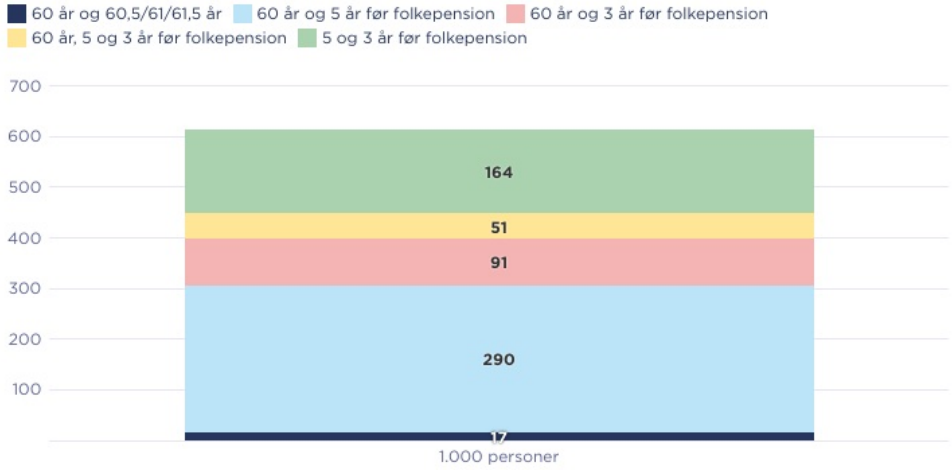
Mange af de 610.000 personer kan potentielt ikke beholde deres laveste udbetalingsalder ved en sammenlægning af deres ordninger. Der er dog en gruppe, som stadig har

mulighed for at beholde deres laveste pensionsudbetalingsalder ved en sammenlægning af ordningerne, da en af deres ordninger er oprettet for mindre end tre år siden. Denne gruppe består af personer med to forskellige pensionsudbetalingsaldre, hvor den ene er 3 år før folkepensionsalderen, og dermed oprettet efter 2018 og ikke nødvendigvis mere end tre år gammel. Denne gruppe består maksimalt af 255.000 personer.

Blandt personer med forskellige PBL-aldre er det mest almindeligt at have en PBL-alder på 60 år kombineret med 5 år før folkepensionen. Det har 290.000 personer og udgør næsten halvdelen af gruppen med flere PBL-aldre. Kombination af en udbetalingsalder på 5 og 3 år før folkepensionen omfatter 164.000 personer, og er den næststørste gruppe.

290.000 har en udbetalingsalder på 60 år kombineret med 5 år før folkepensionen

Antal 1.000 personer med forskellige udbetalingsaldre på deres pensionsordninger, 2021

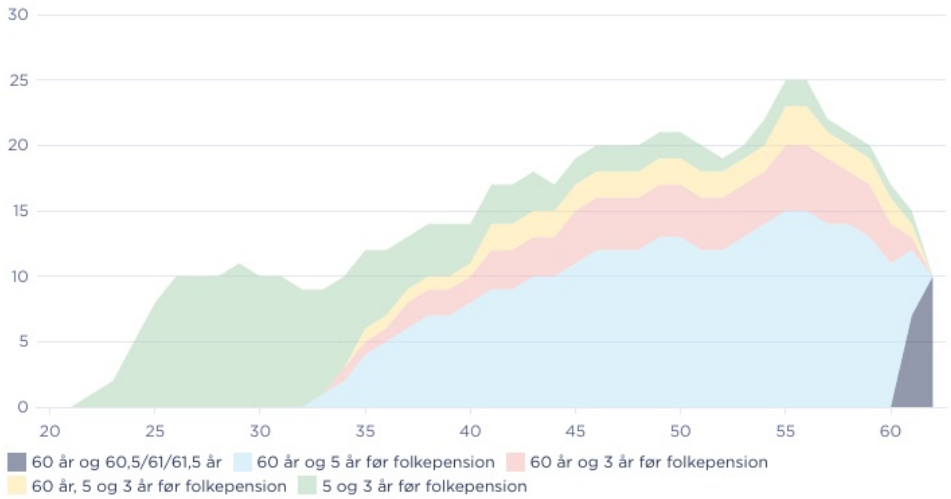
Anm.: Der er ikke medtaget pensionsordninger med præmiefritagelse og pensionsordninger, som tilhører personer med en pensionsudbetaling.

Kilde: Egne beregninger på registerdata.

De yngste personer med flere pensionsudbetalingsaldre, der ikke kan samles, vil typisk miste muligheden for at begynde pensionsudbetalingerne 2 år tidligere, da de typisk vil have ordninger med udbetalingsaldre på 5 år og 3 år før folkepensionsalderen. Anderledes ser det ud for de ældste personer, som ofte både har en PBL-alder på 60 år og samtidig andre ordninger med 3 eller 5 år før folkepensionsalderen. De vil typisk miste muligheden for at begynde pensionsudbetalingerne 7 år tidligere. Det skyldes, at deres folkepensionsalder vil være mindst 70 år, og dermed vil have en PBL-alder på mindst 67 år (3 år før folkepensionsalderen). Det vil være den høje PBL-alder som gælder, hvis ordningerne samles

7 år med pension mister de ældste typisk

Antal 1.000 personer med forskellige kombinationer af PBL-aldre fordelt på alder, 2021

Anm.: Der er ikke medtaget pensionsordninger med præmiefritagelse og pensionsordninger, som tilhører personer med en pensionsudbetaling.

Kilde: Egne beregninger på baggrund af registerdata.

Relativt er der flere faglærte og færre ufaglærte og personer med en lang videregående uddannelse blandt personer med flere pensionsordninger med forskellige pensionsudbetalingsaldre.

Flest faglærte har flere forskellige udbetalingsaldre på deres pensionsordninger

Uddannelsesniveau for personer, som potentielt kan miste en lavere PBL-alder, 2021

	En PBL-alder, pct.	Flere PBL-aldre, pct.	I alt, pct.	Antal 1.000 personer
Ufaglært	82	18	100	703
Faglært	73	27	100	884
Kort og ml.lang videregående uddannelse	74	26	100	699
Lang videregående uddannelse	82	18	100	373
I alt	77	23	100	3

Anm.: Der er ikke medtaget pensionsordninger med præmiefritagelse og pensionsordninger, som tilhører personer med en pensionsudbetaling.

Kilde: Egne beregninger på baggrund af registerdata

Der er en tendens til, at personer ansat på plejehjem, daginstitutioner mv. er markant overrepræsenteret blandt personer med flere pensionsordninger med forskellige pensionsudbetalingsaldre. Derudover er der en mindre andel af personer med flere PBL-aldre indenfor branchen landbrug, skovbrug og fiskeri samt bygge og anlæg i forhold til andre brancher. De to brancher er dog absolut set små brancher.

Ansatte på plejehjem, daginstitutioner mv. er overrepræsenteret blandt personer med flere udbetalingsaldre på deres pensionsordninger

Branche for personer, som potentielt kan miste en lavere PBL-alder, 2021

	En PBL-alder, pct.	Flere PBL-aldre, pct.	I alt, pct.	Antal 1.000 personer
Landbrug, skovbrug og fiskeri	85	15	100	24
Industri, råstofindvinding og forsyningsvirksomhed	76	24	100	297
Bygge og anlæg	81	19	100	158
Handel	77	23	100	489
Information og kommunikation	78	22	100	86
Finansiering og forsikring	79	21	100	72
Ejendomshandel og udlejning	77	23	100	29
Erhvervsservice	76	24	100	262
Offentlig administration, forsvar og politi	76	24	100	135
Undervisning	76	24	100	207
Sundhed	76	24	100	169
Plejehjem og daginstitutioner	70	30	100	321
Kultur, fritid og anden service	75	25	100	84
I alt	76	24	100	2.334

Anm.: Personer uden beskæftigelse og med uoplyst aktivitet er ikke inkluderet i tabellen. Der er ikke medtaget pensionsordninger med præmiefritagelse og pensionsordninger, som tilhører personer med en pensionsudbetaling.

Kilde: Egne beregninger på baggrund af registerdata